

การรู้สารสนเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏ

ไพเราะ เจริญราช¹ ชุตติมา สัจจพันธ์² และ ทรงพันธ์ เจริญประยงค์³

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินระดับการรู้สารสนเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏในประเทศไทย กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2559 มหาวิทยาลัยราชภัฏ 38 แห่ง จำนวน 1,493 คน จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา และประสบการณ์การศึกษาวิชาการรู้สารสนเทศและวิชาที่เกี่ยวข้อง โดยสุ่มแบบกำหนดสัดส่วนตามกลุ่มสาขาวิชาตาม ISCED 8 กลุ่ม การเก็บข้อมูลการทดสอบโดยใช้แบบทดสอบการรู้สารสนเทศที่พัฒนาขึ้นโดยอิงมาตรฐานการรู้สารสนเทศระดับอุดมศึกษาของสมาคมห้องสมุดมหาวิทยาลัยและห้องสมุดวิจัยแห่งสหรัฐอเมริกา เกณฑ์ผ่านกำหนดร้อยละ 50 ขึ้นไป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าเอฟ และการเปรียบเทียบรายคู่ตามวิธีของเชฟเฟ

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏ มีระดับการรู้สารสนเทศโดยภาพรวมอยู่ในระดับต่ำ เมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐานพบว่า นักศึกษามีระดับการรู้สารสนเทศอยู่ในระดับต่ำทุกมาตรฐาน มาตรฐานที่มีระดับต่ำมากที่สุดคือ มาตรฐานที่ 2 ด้านการเข้าถึงสารสนเทศ ผลการเปรียบเทียบการรู้สารสนเทศตามตัวแปรด้านกลุ่มสาขาวิชา พบว่า นักศึกษามีระดับการรู้สารสนเทศแตกต่างกัน โดยกลุ่มสาขาครุศาสตร์ มีระดับการรู้สารสนเทศสูงกว่านักศึกษากลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม เกษตรศาสตร์ และสาธารณสุขศาสตร์ ด้านประสบการณ์การศึกษาวิชาการรู้สารสนเทศและวิชาที่เกี่ยวข้องพบว่า นักศึกษามีระดับการรู้สารสนเทศไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: การรู้สารสนเทศ; ทักษะการเรียนรู้; มหาวิทยาลัยราชภัฏ

¹ นักศึกษาปริญญาเอก แขนงวิชาสารสนเทศศาสตร์ สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และทุนโครงการปริญญาเอกกาญจนาภิเษก. (คปภ.) อีเมล paima.rmu@hotmail.com

² ศาสตราจารย์ แขนงวิชาสารสนเทศศาสตร์ สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Information Literacy of Undergraduate Students of Rajabhat Universities

Praima Hiangrat¹, Chutima Sacchanand², and Songphan Choempayong³

Abstract

This study aims to assess information literacy (IL) level of undergraduate students of Rajabhat Universities in Thailand in overall. Using proportionate stratified random sampling technique, the samples consist of 1,493 first-year undergraduate students from 38 Rajabhat Universities in the academic year of 2016. The stratification was based on fields of study according to the International Standard Classification of Education (ISCED 8). The measurement of information literacy utilized a 50 item test which was developed based on Thai Library Association's and Association of College & Research Libraries' competency standards. The threshold for a passing level is 50 percent. The statistics used for data analysis include distribution, mean, standard deviation, F-test, and Scheffe's test.

The results reveal that the IL level of first-year undergraduate students of Rajabhat Universities was at a low level in overall as well as in every standard. The standard with the lowest level was Standard Two: Access to Information. Students were varied in terms of IL level by fields of study. Students in education field, on average, tended to have a higher level of IL than those in the field of industrial technology, agriculture, and public health. However, the IL levels of students with prior training experience were not significantly different than those without training experience.

Keywords: Information Literacy, Learning Skills, Rajabhat Universities

¹ PhD Student, Information Science Program, School of Liberal Arts, Sukhothai Thammathirat Open University (STOU) and Research Fellow under the Royal Golden Jubilee (RGJ) Ph.D. Program Grant E-mail: paima.rmu@hotmail.com

² Professor, Information Science Program, School of Liberal Arts, Sukhothai Thammathirat Open University (STOU)

³ Assistant Professor, Department of Library Science, Faculty of Arts, Chulalongkorn University

บทนำ

การจัดการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษายุคปฏิรูปการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ให้ความสำคัญ การปรับเปลี่ยนการเรียนการสอนจากเนื้อหาสู่แนวการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ ที่ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ เน้นวิธีการเรียน และการเรียนรู้แบบนำตนเอง (Trilling & Fadel, 2009; Guglielmino, 2008) การรู้สารสนเทศจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่ช่วยสร้างผู้เรียนให้เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ การคิดวิเคราะห์ คุณธรรม จริยธรรม ทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง และทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต (ACRL, 2015; Truong, 2015; Eliss & Rowley, 2017)

การศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นการศึกษาขั้นสูง จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งสัมพันธ์กับผลการเรียนรู้ที่มุ่งหมายให้เกิดขึ้นแก่นักศึกษาในระดับอุดมศึกษา 5 ด้าน ตามกรอบมาตรฐาน คุณวุฒิระดับอุดมศึกษา (Thai Qualifications Framework for Higher Education: TQF)(Office of Higher Education Commission, 2009) คือ คุณธรรมจริยธรรม ความรู้ ทักษะทางปัญญา ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) มีนโยบายสร้างบัณฑิตที่มีคุณภาพส่งเสริมผู้เรียนให้เกิดทักษะการเรียนรู้ โดยคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 ควรมีทักษะพื้นฐานที่สำคัญได้แก่ เทคโนโลยีสารสนเทศ การคิดวิเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ การทำงานเป็นทีม และการสื่อสาร ทักษะดังกล่าวเกี่ยวข้องกับการรู้สารสนเทศ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดผลการเรียนรู้ทั้ง 5 ด้าน ช่วยพัฒนาบัณฑิตให้มีคุณภาพเป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สถาบันอุดมศึกษาจึงเป็นอีกความคาดหวังหนึ่งของสังคมในการเสริมสร้างบุคคลให้เป็นผู้รู้สารสนเทศ

องค์กรและสถาบันที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับชาติและนานาชาติให้ความสำคัญในเรื่องการรู้สารสนเทศ จึงได้กำหนดมาตรฐานการรู้สารสนเทศ โดยมีข้อกำหนดเกี่ยวกับความสามารถด้านการรู้สารสนเทศของบุคคล ในระดับอุดมศึกษา โดยสมาคมและองค์กรทางวิชาชีพต่าง ๆ กำหนดมาตรฐานการรู้สารสนเทศสำหรับ อุดมศึกษา (Information Literacy Standards for Higher Education) ได้แก่ มาตรฐานการรู้สารสนเทศสำหรับการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่กำหนดโดยสมาคมห้องสมุดวิทยาลัย และการวิจัยแห่งสหรัฐอเมริกา (The Association of College and Research Libraries: ACRL, 2000) และฉบับปรับปรุง ค.ศ.2015 ได้ใช้คำว่า กรอบแนวคิด (Framework) แทนคำว่า มาตรฐาน คณะกรรมการบรรณารักษ์อุดมศึกษาของประเทศ ออสเตรเลีย ร่วมกับประเทศนิวซีแลนด์กำหนดจัดทำมาตรฐานการรู้สารสนเทศ (Australia and New Zealand Institute for Information Literacy Framework: ANZIL, 2004) ซึ่งครอบคลุมกลุ่มนักศึกษาระดับอุดมศึกษา และเป็นเครื่องมือในการออกแบบการเรียนการสอนและการประเมินการรู้สารสนเทศในประเทศออสเตรเลียและ นิวซีแลนด์ และสมาคมห้องสมุดมหาวิทยาลัยและวิทยาลัย (Society of College, National and University Libraries) ประเทศอังกฤษ ได้พัฒนามาตรฐานการรู้สารสนเทศ 7 ด้าน (Seven Pillars of Information Literacy)

ประเทศไทยยังไม่มีมาตรฐานการรู้สารสนเทศสำหรับนักศึกษาระดับอุดมศึกษา แต่มีกรอบมาตรฐาน คุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติเป็นแนวทางเชื่อมโยงกับการพัฒนาการรู้สารสนเทศ การวัดระดับทักษะการรู้ สารสนเทศสำหรับนักศึกษาอุดมศึกษา จึงมีความสำคัญและมีการดำเนินการหลายวิธี (Burkhardt, 2007; Emmett & Emde, 2007) ที่สำคัญคือ การใช้แบบทดสอบโดยการพัฒนาแบบทดสอบจากผลการวิจัยและ แบบทดสอบมาตรฐาน ได้แก่ แบบทดสอบการรู้สารสนเทศ (Information literacy Test: ILT) แบบทดสอบ มาตรฐานการรู้สารสนเทศ (Standardized Assessment of Information Literacy Skills: SAILS) และ

แบบสำรวจทักษะสารสนเทศ (Information Skill Survey: ISS) นอกจากการใช้แบบทดสอบแล้ว ยังมี การประเมินระดับการรู้สารสนเทศวิธีอื่น เช่น การประเมินโดยใช้แฟ้มสะสมงาน (Portfolio assessment) (Sonley et al., 2007) การประเมินผลแบบการปฏิบัติงาน (Takoaka, 2014) การประเมินแบบวิธีการผสมผสาน และการประเมินรายงานการรับรู้ด้วยตนเอง (Self-reported perception) เป็นต้น ประเทศไทยยังไม่มี แบบทดสอบมาตรฐาน แต่มีการประเมินโดยแบบทดสอบที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นเองให้สอดคล้องกับบริบทกับ สภาพแวดล้อมและบริบทของสถาบัน และส่วนใหญ่ใช้มาตรฐานการรู้สารสนเทศสำหรับอุดมศึกษา ซึ่งมี เนื้อหาครอบคลุม 5 ด้าน ได้แก่ การกำหนดชนิดและขอบเขตสารสนเทศ การเข้าถึงสารสนเทศ การประเมิน สารสนเทศ และการใช้สารสนเทศอย่างถูกต้องทั้งกฎหมายและจริยธรรม

จากผลการประเมินการรู้สารสนเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ.2549-2559 พบว่ามีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีข้อค้นพบทั้งเหมือนและแตกต่างกัน โดยรวมพบว่า นักศึกษามี ระดับการรู้สารสนเทศภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางและต่ำ ผลการวิจัยดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่านักศึกษามี ทักษะการรู้สารสนเทศไม่เพียงพอ อาจเป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้ และการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตที่พึง ประสงค์ เนื่องจากยังไม่มีผลการวิจัยการรู้สารสนเทศของมหาวิทยาลัยราชภัฏในภาพรวมทั้ง 38 แห่ง ผู้วิจัยใน ฐานะอาจารย์ผู้สอนการรู้สารสนเทศของมหาวิทยาลัยราชภัฏ จึงสนใจศึกษาเรื่องการรู้สารสนเทศของนักศึกษา ระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยงานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยระยะแรกเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนา รูปแบบการส่งเสริมการรู้สารสนเทศของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาการรู้สารสนเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏ

สมมติฐานของการวิจัย

นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏ มีระดับการรู้สารสนเทศแตกต่างกันตามกลุ่ม สาขาวิชาที่ศึกษา และประสบการณ์การศึกษาวิชาการรู้สารสนเทศและวิชาที่เกี่ยวข้อง

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยชิ้นนี้เป็นงานวิจัยเชิงสำรวจ ตัวแปรที่ศึกษาได้แก่ กลุ่มสาขาที่ศึกษา และประสบการณ์ การศึกษาวิชาการรู้สารสนเทศและวิชาที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ เทคโนโลยีสารสนเทศ เทคโนโลยีเพื่อชีวิต เทคโนโลยี เพื่อการเรียนรู้ ตัวแปรตาม ได้แก่ ระดับการรู้สารสนเทศ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาระดับ ปริญญาตรี ภาคปกติ ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏ ที่ลงทะเบียนเรียนปีการศึกษา 2559 จำนวน 116,370 คน (Ministry of Education, 2016)

กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จาก มหาวิทยาลัยราชภัฏ 38 แห่งทั่วประเทศไทย ได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ โดยสุ่มจากนักศึกษาแต่ละ มหาวิทยาลัยราชภัฏ สุ่มนักศึกษาแต่ละสาขาวิชาแยกตามกลุ่ม ISCED (International Standard Classification of Education) จำนวน 8 กลุ่ม ได้แก่ ครุศาสตร์ มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรม สาธารณสุขศาสตร์ เกษตรศาสตร์ และการท่องเที่ยวและโรงแรม โดยใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย ได้กลุ่ม

ตัวอย่างจำนวน 1,493 คน ซึ่งมากกว่าจำนวนขั้นต่ำ 384 คน ตามที่กำหนดไว้ในตารางขนาดกลุ่มตัวอย่างของ เครซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan)

ตารางที่ 1 กลุ่มตัวอย่างนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏ

สาขาวิชาตามกลุ่ม ISCED	จำนวนมหาวิทยาลัยราชภัฏ ที่เปิดสอนแต่ละสาขาวิชา	กลุ่มตัวอย่าง
1. ครุศาสตร์	38	198
2. มนุษยศาสตร์	38	199
3. สังคมศาสตร์	38	200
4. วิทยาศาสตร์	38	200
5. เทคโนโลยีอุตสาหกรรม	36	179
6. เกษตรศาสตร์	35	161
7. สาธารณสุขศาสตร์	37	180
8. การท่องเที่ยวและโรงแรม	36	176
รวม		1,493

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบทดสอบ มีขั้นตอนการพัฒนาดังนี้

2.1 การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการรู้สารสนเทศและการวัดผลการศึกษาทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ พัฒนาข้อสอบโดยอิงมาตรฐานการรู้สารสนเทศ (ACRL, 2000) ทั้ง 5 มาตรฐาน ผลการพัฒนาแบบทดสอบวัดการรู้สารสนเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏ ประกอบด้วยข้อสอบแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบมี 4 ตัวเลือก ได้ข้อสอบครั้งแรก 104 ข้อ และเลือกข้อสอบที่มีคะแนนข้อสอบที่มีค่าสูง นำไปใช้จริงมีทั้งหมด 50 ข้อ จำแนกตามรายมาตรฐาน ดังนี้ มาตรฐานที่ 1 สามารถกำหนดชนิดและขอบเขตสารสนเทศที่ต้องการได้ 12 ข้อ มาตรฐานที่ 2 การเข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล 13 ข้อ มาตรฐานที่ 3 นักศึกษาผู้รู้สารสนเทศประเมินสารสนเทศและแหล่งที่มาอย่างมีวิจารณญาณและเชื่อมโยงสารสนเทศที่เลือกสู่ฐานความรู้เดิมของตน 12 ข้อ มาตรฐานที่ 4 นักศึกษาผู้รู้สารสนเทศในฐานะบุคคลหรือสมาชิกของกลุ่มใช้สารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ 5 ข้อ และมาตรฐานที่ 5 นักศึกษาผู้รู้สารสนเทศเข้าใจเรื่องเศรษฐกิจ กฎหมาย และประเด็นทางสังคม สิ่งเกี่ยวข้องกับการใช้และการเข้าถึงสารสนเทศ รวมถึงการใช้สารสนเทศอย่างถูกต้องตามหลักจริยธรรมและกฎหมาย 8 ข้อ รวมข้อสอบทั้งหมดจำนวน 50 ข้อ

2.2 การหาคุณภาพของเครื่องมือ ขั้นแรกเป็นการหาความตรงของข้อสอบ (Content validity) โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิผู้เชี่ยวชาญเรื่องการรู้สารสนเทศ ทั้งที่เป็นผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงาน และอาจารย์ จำนวน 5 ราย โดยเกณฑ์ค่าความสอดคล้องที่ผ่าน กำหนดไว้ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไปผลการหาค่าความสอดคล้องพบว่า ข้อสอบที่มีค่าความสอดคล้องระหว่าง 0.60-1.00 มีจำนวน 88 ข้อ มีค่าความสอดคล้อง 0.20-0.50 มีจำนวน 10 ข้อ และผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะให้ปรับปรุง ได้จำนวนข้อสอบทั้งหมด 98 ข้อ

2.3 นำแบบทดสอบไปทดลองใช้กับนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏ จำนวน 60 คน ดำเนินการระหว่างเดือนสิงหาคม 2559 และนำแบบทดสอบตรวจสอบค่าความยากง่ายของแบบทดสอบพบว่า มีค่าความยากตั้งแต่ 0.20-0.78 สอดคล้องกับเกณฑ์ ซึ่งถือว่าผ่านเกณฑ์ทั้งหมด 98 ข้อ การตรวจสอบค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ ที่มีค่าตั้งแต่ 0.20-0.95 มีข้อสอบจำนวน 19 ข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกต่ำ คือมีค่าระหว่าง -0.13 - 0.13 จึงตัดออก 19 ข้อ เหลือ 79 ข้อ คัดเลือกข้อสอบโดยครอบคลุม 5 มาตรฐานและผลลัพธ์ตัวบ่งชี้ความสำเร็จ 50 ผลลัพธ์ ได้ข้อสอบ จำนวน 50 ข้อ

2.4 การหาค่าความเชื่อมั่น โดยนำแบบทดสอบที่แก้ไขแล้วเสนอกรรมการที่ปรึกษาเพื่อให้ความเห็นชอบก่อนนำไปทดลองใช้อีกครั้งกับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏ จำนวน 60 คน เพื่อหาความเที่ยงของแบบทดสอบโดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson) พบว่าได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.88 ซึ่งสอดคล้องกับเกณฑ์กำหนดค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบมีค่าระหว่าง 0.71-1.00

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยประสานขอความร่วมมือและร่วมวางแผนกับอาจารย์ผู้สอนวิชาเกี่ยวกับการรู้สารสนเทศ และกลุ่มผู้สอนรายวิชาเฉพาะเพื่อการขอความอนุเคราะห์ขอเวลาให้นักศึกษาทำแบบทดสอบการวัดระดับการรู้สารสนเทศ ในช่วงท้ายชั่วโมงของรายวิชา ระยะเวลา 1 ชั่วโมง โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองจำนวน 10 แห่ง และให้อาจารย์ผู้สอนแต่ละสถาบันเก็บรวมให้จำนวน 28 แห่ง โดยผู้วิจัยได้อธิบายและมีคำชี้แจงการดำเนินการสอบแก่ผู้อาจารย์ผู้รับผิดชอบแจกแบบทดสอบ และผู้วิจัยติดต่อประสานเพื่อขอรับข้อสอบคืนเมื่อดำเนินการเสร็จ ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างกันยายน 2559 ถึงธันวาคม 2559 ได้กระดาษคำตอบรวมทั้งสิ้น จำนวน 1,493 ชุด

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมาวิเคราะห์ข้อมูลแต่ละส่วนโดยใช้สถิติ โดยการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าความถี่ และร้อยละ

การวิเคราะห์ระดับการรู้สารสนเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยรวมและรายด้านจำนวน 5 ด้าน วิเคราะห์โดยหา ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเนื่องจากจำนวนคำถามในแบบทดสอบแต่ละด้านไม่เท่ากัน ผู้วิจัยจึงนำคะแนนที่ตอบถูกแต่ละด้านมาคำนวณเป็นค่าร้อยละเพื่อเป็นฐานคะแนนที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน และดำเนินการแปลความหมายการประเมิน โดยกำหนดเกณฑ์ดังนี้

ต่ำกว่าร้อยละ 50.00	หมายถึง	มีการรู้สารสนเทศระดับต่ำ
ระหว่างร้อยละ 50.01 - 75.00	หมายถึง	มีการรู้สารสนเทศระดับปานกลาง
ระหว่างร้อยละ 75.01 - 100.00	หมายถึง	มีการรู้สารสนเทศระดับสูง

การวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย ในการเปรียบเทียบระดับการรู้สารสนเทศของนักศึกษา จำแนกกลุ่มสาขาวิชา วิเคราะห์โดยการทดสอบค่าเอฟ (F-test) เมื่อพบความแตกต่างจึงทำการเปรียบเทียบรายคู่ตามวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe) ส่วนจำแนกประสบการณ์การศึกษาระดับปริญญาตรีที่เกี่ยวข้องกับการรู้สารสนเทศ วิเคราะห์โดยการทดสอบค่าที (t-test)

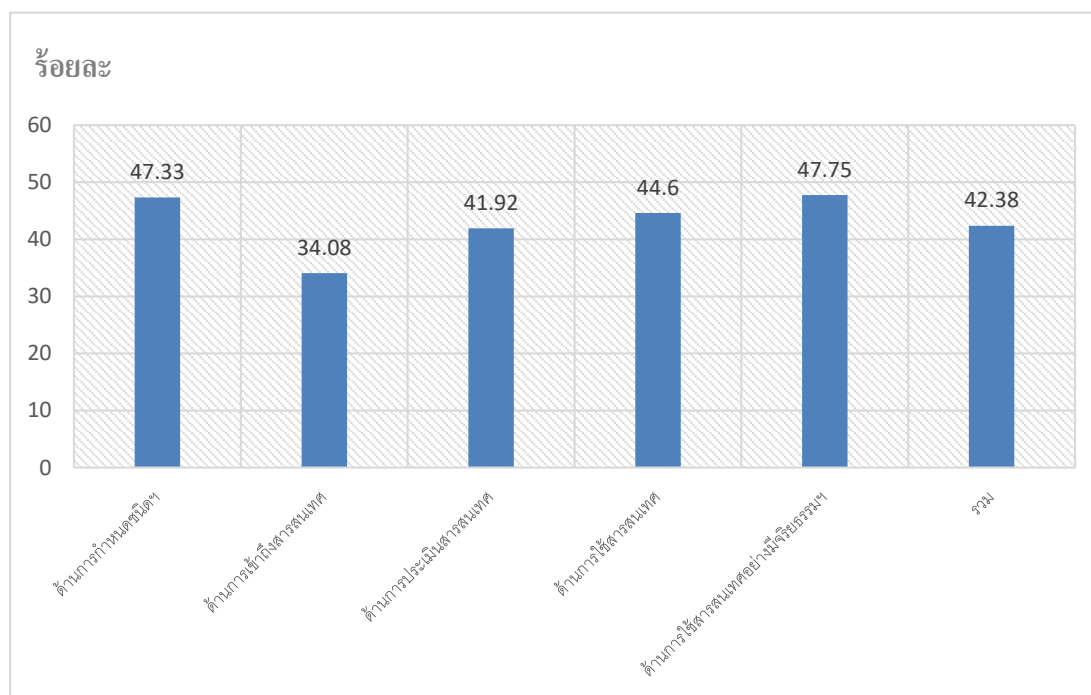
ผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับนักศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 960 คน (ร้อยละ 64.30) เป็นนักศึกษากลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์ จำนวน 200 คน (ร้อยละ 13.40) เท่ากับกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์

จำนวน 200 คน (ร้อยละ 13.40) มีประสบการณ์การศึกษาหรือกำลังศึกษาวิชาการรู้สารสนเทศและวิชาที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ วิชาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อชีวิต เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสารและการเรียนรู้ จำนวน 1,380 คน (ร้อยละ 92.40)

2. ผลการวิเคราะห์ระดับการรู้สารสนเทศ พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ มีระดับการรู้สารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับต่ำ (ร้อยละ 42.38) และมาตรฐานที่มีระดับต่ำสุด คือ มาตรฐานที่ 2 ด้านการเข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (ร้อยละ 34.08) ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 ระดับการรู้สารสนเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏ

3. ผลการเปรียบเทียบระดับการรู้สารสนเทศ ตามกลุ่มสาขาวิชา ประสบการณ์การศึกษาวិชาการรู้สารสนเทศและวิชาที่เกี่ยวข้อง

3.1 ตัวแปรกลุ่มสาขาวิชา โดยรวมและรายด้านพบว่า นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มสาขาวิชาต่างกัน มีระดับการรู้สารสนเทศต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อเปรียบเทียบรายคู่ระดับการรับรู้สารสนเทศโดยภาพรวมของนักศึกษา จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชาที่ศึกษา พบว่านักศึกษากลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม เกษตรศาสตร์ และสาธารณสุขศาสตร์ โดยภาพรวมมีระดับการรู้สารสนเทศต่ำกว่ากลุ่มสาขาวิชาครุศาสตร์

นอกจากนี้ นักศึกษากลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม สาธารณสุขศาสตร์ มีระดับการรู้สารสนเทศในภาพรวม ต่ำกว่ากลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบระดับการรู้สารสนเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏ
จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา

แหล่งความแปรปรวน		SS	df	MS	F	Sig.
มาตรฐานที่ 1 นักศึกษาผู้รู้สารสนเทศสามารถกำหนดชนิดและขอบเขตสารสนเทศที่ต้องการได้	ระหว่างกลุ่ม	136.02	7	19.43	3.93*	.000
	ภายในกลุ่ม	7342.73	1485	4.94		
	รวม	7478.74	1492			
มาตรฐานที่ 2 นักศึกษาผู้รู้สารสนเทศเข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล	ระหว่างกลุ่ม	125.27	7	17.90	4.31*	.000
	ภายในกลุ่ม	6168.66	1485	4.15		
	รวม	6293.94	1492			
มาตรฐานที่ 3 นักศึกษาผู้รู้สารสนเทศประเมินสารสนเทศและแหล่งที่มาอย่างมีวิจารณ์ญาณและเชื่อมโยงสารสนเทศที่เลือกสู่ฐานความรู้เดิมของตน	ระหว่างกลุ่ม	432.26	7	61.75	10.67*	.000
	ภายในกลุ่ม	8596.19	1485	5.79		
	รวม	9028.46	1492			
มาตรฐานที่ 4 นักศึกษาผู้รู้สารสนเทศในฐานะบุคคลหรือสมาชิกของกลุ่มใช้สารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ	ระหว่างกลุ่ม	160.50	7	22.93	13.05*	.000
	ภายในกลุ่ม	2609.31	1485	1.76		
	รวม	2769.82	1492			
มาตรฐานที่ 5 นักศึกษาผู้รู้สารสนเทศเข้าใจเรื่องเศรษฐกิจกฎหมาย และประเด็นทางสังคม สิ่งเกี่ยวข้องกับการใช้และการเข้าถึงสารสนเทศ รวมถึงการใช้สารสนเทศอย่างถูกต้องตามหลักจริยธรรมและกฎหมาย	ระหว่างกลุ่ม	208.40	7	29.77	7.12*	.000
	ภายในกลุ่ม	6211.41	1485	4.18		
	รวม	6419.81	1492			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	3986.84	7	569.55	12.11*	.000
	ภายในกลุ่ม	69861.89	1485	47.05		
	รวม	73848.74	1492			

*p < .05, **p < .01, ***p < .001

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบรายคู่ระดับการรับรู้สารสนเทศโดยภาพรวมของนักศึกษา จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา

กลุ่มสาขาวิชา ที่ศึกษา	ครู มนุษย์ สังคม วิทยา เทคโนโลยี เกษตร สาธารณสุข การ ศาสตร์ ศาสตร์ ศาสตร์ ศาสตร์ อุตสาหกรรม ศาสตร์ ศาสตร์ ท่องเที่ยว								
	$\bar{X}$	23.51	22.46	21.32	21.27	17.88	20.53	19.79	22.31
ครูศาสตร์	23.51		1.05	2.19	2.24	5.62*	2.98*	3.72*	1.20
มนุษยศาสตร์	22.46			1.14	1.19	4.57*	1.93	2.67*	0.15
สังคมศาสตร์	21.32				0.05	3.44*	0.79	1.53	-0.99
วิทยาศาสตร์	21.27					3.39*	0.74	1.48	-1.04
เทคโนโลยีอุตสาหกรรม	17.88						-2.65	-1.91	-4.42*
เกษตรศาสตร์	20.53							0.74	-1.78
สาธารณสุขศาสตร์	19.79								-2.52
การท่องเที่ยวและโรงแรม	22.31								

*p < .05, **p < .01, ***p < .001

3.2 ตัวแปรประสพการณ์การศึกษาวิชาการรู้สารสนเทศและวิชาที่เกี่ยวข้อง โดยรวมและรายด้าน พบว่า นักศึกษามีประสพการณ์ต่างกันมีระดับการรู้สารสนเทศโดยรวมและรายด้านไม่ต่างกัน ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบระดับการรู้สารสนเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏ
จำแนกตามประสบการณ์การศึกษาวិชาการรู้สารสนเทศและวิชาที่เกี่ยวข้อง

มาตรฐาน	ประสบการณ์	n	$\bar{X}$	S.D	t
มาตรฐานที่ 1 นักศึกษาผู้รู้สารสนเทศสามารถกำหนดชนิดและขอบเขตสารสนเทศที่ต้องการได้	มี	1380	5.72	2.23	2.69*
	ไม่มี	113	5.13	2.32	
มาตรฐานที่ 2 นักศึกษาผู้รู้สารสนเทศเข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล	มี	1380	4.43	2.04	-0.11
	ไม่มี	113	4.45	2.22	
มาตรฐานที่ 3 นักศึกษาผู้รู้สารสนเทศประเมินสารสนเทศและแหล่งที่มาอย่างมีวิจารณ์ญาณและเชื่อมโยงสารสนเทศที่เลือกสู่ฐานความรู้เดิมของตน	มี	1380	5.00	2.44	-2.01
	ไม่มี	113	5.48	2.69	
มาตรฐานที่ 4 นักศึกษาผู้รู้สารสนเทศในฐานะบุคคลหรือสมาชิกของกลุ่มใช้สารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ	มี	1380	2.22	1.36	-0.78
	ไม่มี	113	2.33	1.37	
มาตรฐานที่ 5 นักศึกษาผู้รู้สารสนเทศเข้าใจเรื่องเศรษฐกิจกฎหมาย และประเด็นทางสังคม สิ่งเกี่ยวข้องกับการใช้และการเข้าถึงสารสนเทศ รวมถึงการใช้สารสนเทศอย่างถูกต้องตามหลักจริยธรรมและกฎหมาย	มี	1380	3.81	2.08	-0.78
	ไม่มี	113	3.96	2.06	
รวม	มี	1380	21.18	6.99	-0.26
	ไม่มี	113	21.35	7.56	

*p < .05, **p < .01, ***p < .001

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยการรู้สารสนเทศของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ มีประเด็นอภิปรายผลดังนี้

1. ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ มีระดับการรู้สารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับต่ำ เปรียบเทียบกับงานวิจัยที่ใช้แบบทดสอบ พบว่า ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ Narethorn (2012); Sirirat, Saccanand, & Panmekha (2013); Nualnang & Homkham (2016) แต่แตกต่างจากผลงานวิจัยที่ใช้แบบสอบถามและพบว่า มีระดับการรู้สารสนเทศระดับมาก ได้แก่ Suchit (2010); Banjongkhien (2008); Detkoet (2016)

เมื่อพิจารณาผลระดับการรู้สารสนเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรีเป็นรายมาตรฐาน พบว่า มาตรฐานที่มีระดับต่ำสุดคือ มาตรฐานที่ 2 ด้านการเข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการใช้สารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Nualnang & Homkham (2016) แต่ผลการวิจัยแตกต่างจากงานวิจัยของ Sirirat, Saccanand, & Panmekha (2013) ซึ่งพบว่า มาตรฐานที่มีระดับต่ำสุดคือ มาตรฐานที่ 5 ด้านการใช้สารสนเทศอย่างมีจริยธรรมและกฎหมาย ขณะที่ Prongmaneeikul (2011) พบว่า มาตรฐานที่มีระดับต่ำสุดคือ มาตรฐานที่ 4 ด้านการใช้สารสนเทศ

ผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า นักศึกษามีการรู้สารสนเทศระดับต่ำ อาจเนื่องจาก

1.1 กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ซึ่งส่วนหนึ่งกำลังเรียนวิชาเกี่ยวข้องกับการรู้สารสนเทศ อาจยังเรียนเนื้อหาไปได้ไม่มาก หรือยังไม่ได้เรียนวิชาที่เกี่ยวข้องกับการรู้สารสนเทศ หรือมหาวิทยาลัยไม่มีการจัดการเรียนการสอนรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการรู้สารสนเทศในภาคเรียน

ที่ 1 นักศึกษาจึงอาจใช้ความรู้และประสบการณ์เดิมจากการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่มีรายวิชาการรู้สารสนเทศหรือเกี่ยวข้อง หรือมีการบูรณาการเนื้อหาการรู้สารสนเทศในการเรียนการสอนในรายวิชาต่าง ๆ แต่อาจมีการสอนบางมาตรฐานการรู้สารสนเทศเท่านั้น ส่งผลให้ระดับการรู้สารสนเทศของนักศึกษามีไม่เพียงพอ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Varlejs & Stec (2014) พบว่า ปัจจัยของการสอนการรู้สารสนเทศตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษา มีผลกระทบต่อทักษะการรู้สารสนเทศแก่นักศึกษาเมื่อเข้าเรียนมหาวิทยาลัย ถึงแม้ระดับการรู้สารสนเทศของนักศึกษามีระดับต่ำ แต่มีโอกาสจะพัฒนาได้ ดังผลการวิจัยของ Sirirat, Saccanand, & Panmekha (2013) ที่ศึกษาระดับการรู้สารสนเทศของนักศึกษาครุศาสตร์ชั้นปี (ปี1-5) พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 2, 3, 4 และ 5 มีระดับการรู้สารสนเทศสูงกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 1 เป็นเพราะนักศึกษาชั้นปีที่ 2, 3, 4 และ 5 มีประสบการณ์ทางการศึกษาในมหาวิทยาลัยมากขึ้น ได้รับการฝึกฝนค้นคว้ามากขึ้น สามารถบูรณาการความรู้ที่เรียนมา จึงช่วยเพิ่มทักษะการรู้สารสนเทศมากขึ้น

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในวิจัยคือ แบบทดสอบ เช่นเดียวกับงานวิจัยของ Sirirat, Saccanand, & Panmekha (2013) ใช้วิธีการสอบเช่นเดียวกับการสอบในรายวิชาต่างๆ ในมหาวิทยาลัย ซึ่งตอบถูกได้คะแนน ตอบผิดไม่ได้คะแนน ซึ่งแตกต่างกับผลงานวิจัยที่ใช้แบบสอบถาม ได้แก่ Suchit (2010); Banjongkhien (2008); Detkoet (2016) พบว่า นักศึกษามีระดับการรู้สารสนเทศระดับมาก เครื่องมือวิจัยดังกล่าวนี้เป็นวิธีใช้รายการตามแบบมาตราส่วนประมาณค่า อาจทำให้มีระดับการรู้สารสนเทศสูงกว่า เพราะการประเมินความสามารถของคนทั่วไป มักประเมินความสามารถของตนเองมากกว่าความเป็นจริง (Coated, 2013)

1.3 เกณฑ์ที่ใช้ในการแปลผลคะแนน ซึ่งผู้วิจัยใช้เกณฑ์การแปลผลคะแนนจากการประเมินการสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เช่นเดียวกับเกณฑ์การประเมินการรู้สารสนเทศของ Sirirat, Saccanand, & Panmekha (2013) การแปลผลแต่ละช่วงเป็น 3 ระดับ คือ คะแนนต่ำกว่าร้อยละ 50.00 ถือว่าไม่ผ่าน และมีระดับการรู้สารสนเทศอยู่ในระดับต่ำ คะแนนระหว่างร้อยละ 50.01-75.00 ถือว่ามีระดับการรู้สารสนเทศอยู่ในระหว่างปานกลาง ได้คะแนนระหว่างร้อยละ 75.01-100.00 ถือว่ามีระดับการรู้สารสนเทศในระดับสูง แต่แตกต่างกับงานวิจัยที่ใช้เกณฑ์การแปลผลคะแนนจากการวัดระดับความคิดเห็น แต่ละช่วงเป็น 5 ระดับ แต่ละช่วงเท่าๆ กัน คือ ระดับสูงมาก สูง ปานกลาง ต่ำ และต่ำมาก พบว่า นักศึกษามีระดับการรู้สารสนเทศระดับมาก ได้แก่ งานวิจัย Suchit (2010); Banjongkhien (2008); Detkoet (2016) ซึ่งคะแนนการวัดความคิดเห็นดังกล่าวมีข้อจำกัดเนื่องจากสามารถกำหนดได้ตามความคิดของตนเอง จึงอาจไม่เหมาะกับการวัดความรู้

2. การเปรียบเทียบระดับการรู้สารสนเทศของนักศึกษาจำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา และตามประสบการณ์การศึกษาวิชาการรู้สารสนเทศและวิชาที่เกี่ยวข้อง

2.1 ผลการเปรียบเทียบระดับการรู้สารสนเทศของนักศึกษาจำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา พบว่า นักศึกษากลุ่มสาขาวิชาต่างกันมีระดับการรู้สารสนเทศแตกต่างกัน ผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ Wesoho, & Kiatwanit (2010) ซึ่งพบว่า นักศึกษาสาขาวิชาแตกต่างกันมีระดับการรู้สารสนเทศแตกต่างกัน และงานวิจัยของ Pinto & Sales (2014) พบว่าสาขาวิชาต่างกันมีทัศนคติต่อการรู้สารสนเทศแตกต่างกัน ศาสตร์ต่างกันส่งผลต่อการเรียนรู้แตกต่างกัน ดังนั้นการจัดการศึกษาควรส่งเสริมพัฒนาการรู้สารสนเทศให้ผู้เรียนตามสาขาวิชา ใช้หลักวิธีการสอนต่างกันไปตามลักษณะเฉพาะของศาสตร์ (Williams & Evans, 2008; Anderson, 2009) เช่น สมาคมห้องสมุดอเมริกัน (ALA) ได้พัฒนาหลักสูตรการรู้สารสนเทศเฉพาะสาขาวิชาขึ้น

(ACRL, 2015) เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรแต่ละสาขาวิชา แต่ผลการวิจัยแตกต่างจากงานวิจัยของ Dumnern (2006); Japakeeya (2009) พบว่า นักศึกษาคณะวิชาต่างกันมีการรู้สารสนเทศไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะนักศึกษามีความรู้พื้นฐานจากโรงเรียนมัธยมใกล้เคียงกัน จึงมีระดับการรู้สารสนเทศไม่แตกต่างกัน จากปัญหาดังกล่าวเป็นประเด็นให้พิจารณาประเด็นเทคนิคการสอน แนวคิดการสอนแบบบูรณาการเนื้อหาการรู้สารสนเทศในการเรียนการสอนรายวิชาต่าง ๆ จะช่วยพัฒนานักศึกษามีระดับการรู้สารสนเทศมากขึ้น (Wang, 2013; Harris, 2013; Adams et al., 2016)

ผลการวิจัยนี้ยังพบว่านักศึกษากลุ่มสาขาวิชาครุศาสตร์มีระดับการรู้สารสนเทศสูงกว่ากลุ่มสาขาวิชาอื่น ๆ อาจเป็นเพราะคุรุสภากำหนดกรอบสมรรถนะสำหรับนักศึกษาครูในศตวรรษ 21 ที่เน้นทักษะสำคัญคือ ทักษะการเรียนรู้ การคิดสร้างสรรค์นวัตกรรม การคิดวิจารณ์ญาณ การแก้ปัญหา ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี การใช้ประเมินสารสนเทศ การวิเคราะห์เลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Secretariat Office of the Teachers Council of Thailand, 2017) จากกรอบสมรรถนะดังกล่าวคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์จึงปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนและออกแบบการเรียนรู้ให้มีสมรรถนะสอดคล้องกับทักษะการรู้สารสนเทศ จึงอาจทำให้นักศึกษากลุ่มสาขาวิชาครุศาสตร์มีระดับการรู้สารสนเทศมากกว่านักศึกษากลุ่มสาขาวิชาอื่น ๆ แม้อยู่ในเกณฑ์ต่ำ ขณะที่งานวิจัยของ Unchitti (2004) พบว่า กลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีระดับการรู้สารสนเทศสูงกว่ากลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์ เพราะพื้นฐานธรรมชาติวิชาแตกต่างกัน การศึกษาทางวิทยาศาสตร์ใช้กระบวนการแสวงหาความรู้และวิธีการศึกษาค้นคว้า และคุ้นเคยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมากกว่ากลุ่มสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เพราะหลักสูตรการเรียนสอนเกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ ส่วนผลการวิจัยของ Maurer, Schlögl, & Dreisiebner (2016) พบว่า กลุ่มสาขามนุษยศาสตร์ ได้แก่ ศาสนา ภาษาและวรรณกรรม มีระดับการรู้สารสนเทศที่สูงกว่ากลุ่มสาขาวิชาอื่น อาจเป็นเพราะเป็นศาสตร์ที่ต้องศึกษาและเกี่ยวข้องกับหนังสือทำให้อ่านมากและระดับการรู้สารสนเทศเพิ่มมากขึ้น

2.2 ผลการเปรียบเทียบระดับการรู้สารสนเทศของนักศึกษาจำแนกตามประสบการณ์การศึกษา วิชาการรู้สารสนเทศและวิชาที่เกี่ยวข้อง พบว่า นักศึกษาที่มีประสบการณ์การศึกษาวិชาการรู้สารสนเทศและวิชาที่เกี่ยวข้องต่างกันมีระดับการรู้สารสนเทศไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะข้อจำกัดนิยามคำว่าประสบการณ์ การศึกษาเกี่ยวกับวิชาการรู้สารสนเทศและวิชาที่เกี่ยวข้องผู้วิจัยกำหนดกว้างไป เช่น การรู้สารสนเทศ การใช้ห้องสมุด สารสนเทศและการศึกษาค้นคว้า เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อชีวิต เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร และการเรียนรู้ จึงอาจทำให้ระดับการรู้สารสนเทศไม่แตกต่างกัน แต่แตกต่างจากผลการวิจัยของ Sirirat, Saccanand, & Panmekha (2013); Wesoho, & Kiatwanit (2010) พบว่า นักศึกษาที่มีประสบการณ์การศึกษาวิชาการรู้สารสนเทศ ต่างกันมีระดับการรู้สารสนเทศแตกต่างกัน และนักศึกษาที่มีประสบการณ์ทางการศึกษาวิชาการรู้สารสนเทศ จะมีระดับการรู้สารสนเทศสูงกว่านักศึกษาที่ไม่มีประสบการณ์การศึกษาวิชาการรู้สารสนเทศ และสอดคล้องกับผลวิจัยของ Pullman (2016) พบว่านักศึกษาที่ได้รับประสบการณ์แนวคิด การรู้สารสนเทศก่อนเข้าเรียนมหาวิทยาลัยส่งผลให้มีการรู้สารสนเทศเพิ่มมากขึ้นและมีทัศนคติในทางบวก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยนี้

เนื่องจากการรู้สารสนเทศเป็นทักษะศตวรรษที่ 21 ที่มีความสำคัญต่อการเรียนรู้ และเป็นทักษะ

การเรียนรู้ที่จำเป็นต่อการศึกษาระดับอุดมศึกษาและการเรียนรู้ด้วยตนเอง การที่นักศึกษามีระดับการรู้สารสนเทศต่ำ จึงเป็นปัญหาเร่งด่วนที่ผู้บริหารของมหาวิทยาลัยราชภัฏทุกระดับและทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องให้ความสำคัญและร่วมกันแก้ไขเพื่อให้เป็นอุปสรรคต่อการศึกษาและการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพของนักศึกษาและการผลิตบัณฑิตที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยควรมีการกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏในการส่งเสริมการรู้สารสนเทศของนักศึกษา กำหนดบทบาทของผู้สอนและบรรณารักษ์ และแนวทางการพัฒนาเทคนิคการสอนแบบบูรณาการ และความร่วมมือระหว่างอาจารย์ผู้สอนกับบรรณารักษ์ในการส่งเสริมการรู้สารสนเทศของนักศึกษา

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ผู้วิจัยเสนอแนะให้มีการวิจัยครั้งต่อไปในประเด็นต่อไปนี้

2.1 ควรมีการวิจัยและพัฒนาแบบทดสอบมาตรฐาน เพื่อวัดระดับการรู้สารสนเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรี และมีการวัดระดับการรู้สารสนเทศของนักศึกษา ก่อนเข้าศึกษาและเมื่อสำเร็จการศึกษา เพื่อนำผลไปใช้ในการพัฒนาทักษะการรู้สารสนเทศของนักศึกษา

2.2. ควรศึกษาสภาพการส่งเสริมการรู้สารสนเทศและปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาทักษะการรู้สารสนเทศของนักศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ และพัฒนารูปแบบการส่งเสริมการรู้สารสนเทศโดยเน้นบทบาทของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏ

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยนี้ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากโครงการปริญญาเอกกาญจนาภิเษก (คปก.) ซึ่งผู้วิจัยขอขอบคุณไว้ ณ โอกาสนี้ และขอขอบคุณหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (สารสนเทศศาสตร์) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และผู้ประสานงานมหาวิทยาลัยราชภัฏทั้ง 38 แห่ง ที่อำนวยความสะดวกในการวิจัยนี้

รายการอ้างอิง

- ACRL. (2015). *Information Literacy Competency Standards for Higher Education*. Retrieved from <http://www.ala.org/acrl/standards/informationliteracycompetency>
- _____. (2000). *Information Literacy Competency Standard for Higher Education*. Retrieved from <http://www.ala.org/ala/acrlsstandards/informationliteracycompetency.cfm>.
- Adams, C., Buetow, S., Edlin, R., Zdravkovic, N., & Heyligers, J. (2016). A collaborative approach to integrating information and academic literacy into the curricula of research methods courses. *The Journal of Academic Librarianship*, 42(3), 222-231.
- Anderson, J.E. (2009). "Being Literate about Something": *Discipline-based Information Literacy in Higher Education*. UT Electronic Theses and Dissertations. Retrieved from http://works.bepress.com/jill_anderson1/2/

- ANZIL. (2004). *Australian and New Zealand Information Literacy Framework*. 2nd ed.
Retrieved from <http://www.caul.edu.au/content/upload/files/info-literacy/InfoLiteracyFramework.pdf>
- Banjongkhien, W. (2008). *Information Literacy of Undergraduate Students at Suansunandha Rajabhat University*. Bangkok: Suansunandha Rajabhat University. [In Thai]
- Burkhardt, J. (2007). Assessing library skills: A first step to information literacy. *Portal: Libraries and the academy*, 7(1), 25-49.
- Cha-um, N. (2016). Information literacy skills of undergraduate students at Chandrakasem Rajabhat University. *Journal of Chandrakasem*, 22(42), 71-82. [In Thai]
- Coates, H. (2013). Exploring the disconnect between information literacy skills and Self-estimates of ability in first-year community college students. *Evidence Based Library and Information Practice*. 8(2), 264-266.
- Detkoet, N. (2016). *Information Literacy Undergraduate Students at Suratthani Rajabhat University*. Surat Thani: Suratthani Rajabhat University. [In Thai]
- Dumnern, P. (2006). *Information Literacy of the Third-year Undergraduate Students of Buriraj Rajabhat University*. Buriraj: Buriraj Rajabhat University. [In Thai]
- Eliss, C., Johnson, F., & Rowley, J. (2017). Promoting information literacy: perspectives from UK Universities. *Library Hi Tech*, 35(1), 53-70.
- Emmett, A., & Emde, J. (2007). Assessing information literacy skills using the ACRL standards as a guide. *Reference Services Review*, 35(2), 210-229.
- Guglielmino, L. (2008). Why self-directed learning. *International Journal of Self-directed Learning*, 5(1), 1-11.
- Harris, B.R. (2013). Subversive Infusions: Strategies for the integration of information literacy across the curriculum. *The Journal of Academic Librarianship*, 39(2), 175-180.
- Igun, S., & Odafe, J. (2014). Information literacy among undergraduate students in Nigeria. *International Journal of Digital Literacy and Digital Competence*, 5(3), 1-14.
- Injoy, R. (2013). *Information Literacy Undergraduate Students at Uttaradit Rajabhat University*. Uttaradit: Office of Academic Resources and Information Technology, Uttaradit Rajabhat University. [In Thai]
- Japakeeya, N. (2009). *Information Literacy of the First-year Undergraduate Students at Yala Rajabhat University*. Yala: Faculty of Humanities and Social Sciences. [In Thai]
- Maurer, A., Schlögl, C., & Dreisiebner, S. (2016). Comparing information literacy of student beginners among different branches of study. *Libellarium*, 9(2), 309-319.
- Ministry of Education. (2016). *The Statistics of Students of Rajabhat Universities in Academic Year 2016, Semester One*. Retrieved from http://www.info.mua.go.th/information/show_all_statdata_table.php?data_show=1. [In Thai]

- Narethorn, W. (2012) *Information Literacy Skill of Students at of Nakhorn Ratchasima Rajabhat University*. Nakhorn Ratchasima: Nakhorn Ratchasima Rajabhat University. [In Thai]
- Newell, T. (2006). *Rethinking Information Literacy Learning Environments: A Study to Examine the Effectiveness of Two Learning Approaches*. Unpublished PhD thesis, The University of Wisconsin, Wisconsin.
- Nualnang, W, & Homkham, U. (2016). Information literacy of the student teachers at Surindra Rajabhat Uiversity. *ICT for Education*. 2(1), 45-58. [In Thai]
- Office of Higher Education Commission. (2009). *Thailand Qualification Frameworks for Higher Education and Practical Guidelines, A.D. 2009*. Bangkok: Office of the Higher Education Commission. [In Thai]
- Pinto, M., & Sales, D. (2014). Uncovering information literacy's disciplinary differences through students' attitudes: An empirical study. *Journal of Librarianship and Information Science*, 47(3), 204-215.
- Pholkla, M., Atisabda, W., & Saechan, C. (2008). Information literacy of first year students At Prince of Songkla University, Pattani campus. *Songklanakarin Journal of Social Sciences and humanities*. 14(3), 409-430. [In Thai]
- Prongmaneeikul, P. (2011). Information literacy of the first-year, full time undergraduate students in the western region Rajabhat Universities. *Journal of Western Rajabhat Universities*, 6(1), 57-66. [In Thai]
- Pullman, P. (2016). Qatari students' pre-college experience with information literacy. *Performance Measurement and Metrics*, 17(1),55-69.
- Secretariat Office of the Teachers Council of Thailand. (2017). *Professional standards for teachers*. Retrieved from <http://www.ksp.or.th/ksp2013/content/view.php?mid=136&did=254&tid=3&pid=6> [In Thai]
- Sirirat, S., Saccanand, C. & Panmekha, P. (2013). Information literacy of undergraduate students, Faculty of Education, Songkhla Rajabhat University. *Journal of Library and Information Science*, 5(1), 26-38. [In Thai]
- Sonley, V. et al. (2007). Information literacy assessment by portfolio: a case study. *Reference Services Review*, 35(1), 41-70.
- Srisarakham, A. (2006). *Information Literacy Undergraduate Students at Udon Thani Rajabhat Uiversity*. Udon Thani: Office of General Education, Udon Thani Rajabhat University. [In Thai]
- Suchit, P. (2010). *Information Literacy Skills of the Undergraduate Students at Suansunandha Rajabhat University*. Bangkok: Suansunandha Rajabhat University. [In Thai]

- Takaoka, E. (2014). Assessment of students' information literacy and information fluency competency: a case study in Japan. *Global Journal of Researchers in Engineering*, 14(3), 47-56.
- Trilling, B., & Fadel, C. (2009). *Learning and Innovation Skills. 21st Century Skills Learning for Life In Our Times*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Truong, D. (2015). *Developing Information Literacy for Undergraduate Students in Vietnam*. Doctoral thesis Library and Information Science, University of Culture, Hanoi.
- Tukpimai, S. (2012). *Information Literacy Undergraduate Students at Surindra Rajabhat Uiniversity*. Surin: Surindra Rajabhat University. [In Thai]
- Unchitti, D. (2004). Assessing information literacy among undergraduate students Burapha University. *Burapha University Journal*, 12(15), 85-102. [In Thai]
- Varlejs, & Stec, (2014). Factors affecting students' information literacy as they transition from high school to college. *School Library Research*, 17, 1-23.
- Wang, L. (2013). An IL integration model and its application in curriculum integration and staff development in higher education. In: Kurbanoglu S., Grassian E., Mizrachi D., Catts R., Špiranec S. (eds) *Worldwide Commonalities and Challenges in Information Literacy Research and Practice. ECIL 2013. Communications in Computer and Information Science*, pp.100-110, Springer, Cham.
- Wesoho, A., & Kiatwanit, S. (2010). *Information Literacy of Students at Rajamangala University of Technology Phra Nakhon*. Bangkok: Faculty of Liberal Arts, Rajamangala University of Technology Phra Nakhon. [In Thai]
- Williams, M., & Evans, J. (2008). Factors in information literacy education. *Journal of Political Science Education*, 4, 119-130.